

Recomandări pentru elaborarea și redactarea lucrărilor prezentate la RoCHI 2007

Introducere

Redactarea unei lucrări științifice implică un efort considerabil. De aceea, am pregătit câteva recomandări care vă pot fi utile în pregătirea lucrărilor pentru conferințele RoCHI.

Conceperea și redactarea unei lucrări științifice înseamnă un efort considerabil și o grijă specială pentru a prezenta contribuția dvs. într-o manieră care vă garantează acceptarea și publicarea lucrării. Aceasta cu atât mai mult cu cât rezultatele muncii dvs. pot însemna o potențială contribuție valoroasă la domeniul HCI, care vă pot aduce un plus de credit științific și profesional și, în același timp, pot oferi cunoștințe și idei valoroase potențialilor cititori.

Similar altor conferințe de înalt nivel științific, RoCHI apelează la un grup de evaluatori pentru a selecta cele mai bune dintre lucrările propuse. Lucrarea dvs. va face obiectul unui proces de evaluare la care participă trei sau mai mulți experți români în domeniul HCI. Procesul prin care este selectat grupul de evaluatori, precum și modul de evaluare al lucrărilor respectă metodologia utilizată în cadrul conferințelor CHI organizate de ACM. De-a lungul anilor, această metodologie a fost permanent rafinată și ameliorată, astfel încât să ofere o evaluare cât mai corectă a lucrărilor înregistrate.

La rândul lor, evaluatorii primesc instrucțiuni detaliate privind modul de realizare al procesului de evaluare. Aceste instrucțiuni sunt consistente cu instrucțiunile pe care le-ați primit în apelul de participare, instrucțiunile cu privire la formatul de publicare pentru conferințele RoCHI, precum și cu recomandările prezentate în acest ghid.

Formularul de evaluare

Începem acest ghid cu o scurtă analiză a formularului utilizat de evaluatori pentru a prezenta recenzia lucrării dvs.

Sperăm că familiarizarea cu întrebările din formularul de evaluare vă pot ajuta să decideți ce anume să includeți, sau pe ce anume să puneți accent în lucrarea dvs. Iată la ce se referă cele șase categorii de întrebări:

- a. Evaluarea generală a lucrării, pornește de la 5 (nota maximă, acceptare fermă) până la 1 (scăzut, respingerea lucrării). Lucrările ale căror contribuție este considerată semnificativă și nu conțin erori importante sunt notate cu 4 sau 5.
- b. Auto-evaluarea experienței evaluatorului în problematica lucrării, se realizează pe o scală de la 4 (experiență în domeniul lucrării) la 1 (nefamiliar cu domeniul). Auto-aprecierea propriei experiențe este utilă membrilor comitetului științific atunci când trebuie decidă cu privire la eventuale puncte de vedere conflictuale în evaluarea lucrărilor.

- c. Contribuția pentru HCI a lucrării analizate este sintetizată de către evaluator în câteva propoziții. Aceasta oferă Comitetului științific o bază de apreciere a relevanței științifice a lucrării, având în vedere și gradul în care evaluatorii sunt de acord cu privire la acest aspect.
- d. Recenzia (evaluarea) lucrării, solicită evaluatorului un punct de vedere cu privire la următoarele aspecte: situația existentă în domeniu; relevanta și importanța lucrării pentru teoria și practica HCI; calitatea științifică și tehnică a lucrării, încrederea cu care pot fi utilizate rezultatele prezentate; noutatea ideilor, a abordărilor și soluțiilor prezentate.
- e. Sugestiile evaluatorului în vederea ameliorării calității textului pot viza atât conținutul lucrării (mod de structurare, reducere, completarea textului), cât și modul de redactare (claritate, utilizare diacritice), prezentarea figurilor (lizibilitate, referire în text), completitudinea și consistența referințelor, respectarea formatului RoCHI, inclusiv lungimea lucrării.
- f. În final, evaluatorii pot adăuga alte comentarii pentru autor, precum și comentarii adresate direct Comitetului științific.

Evaluarea fiecărei lucrări este anonimă. Pentru a obține o evaluare cât mai bună a lucrării dvs. trebuie să aveți permanent în vedere punctele c, d, e amintite mai sus. Vom reveni asupra acestor aspecte lor în secțiunile următoare.

Contribuția lucrării

Evaluatorii lucrării dvs. vor fi rugați să analizeze măsura în care lucrarea aduce o contribuție semnificativă în domeniul său de referință, beneficiul potențial pe care cititorii dvs. îl pot obține din aceste rezultate, validitatea și originalitatea cercetării dvs. Dintre toate acestea, contribuția și semnificația lucrării sunt criteriile de evaluare cele mai importante. Ne dorim ca lucrările prezentate la RoCHI să contribuie în mod clar și semnificativ la dezvoltarea domeniului HCI în România. De aceea, atât pentru participanții la RoCHI 2007, cât și pentru cititorii volumului de lucrări al conferinței, lucrarea dvs. trebuie să ofere elemente de noutate, să facă un pas înainte față de informațiile deja prezentate în alte lucrări de specialitate.

HCI este un domeniu foarte larg și, ca urmare, este deschis unei game foarte largi de posibile contribuții.

Contribuția dvs. poate fi prezentată ca lucrare extinsă, lucrare normală sau rezumat extins și trebuie clar precizată atât în rezumatul lucrării, cât și în textul lucrării în sine, punând accent asupra semnificației sale pentru domeniul HCI.

Lucrarea sau rezumatul extins pot prezenta aspecte privind teoria și practica HCI: rezultate ale unor studii de teren sau cercetări experimentale, studii de caz; analize ale unor aspecte teoretice ale HCI, teorii sau modele; de asemenea, pot fi prezentate experiențe practice în proiectarea sistemelor interactive, noi modele și instrumente software destinate proiectării interfețelor om-calculator etc. Chiar dacă lista de mai sus nu este exhaustivă, ea cuprinde multe dintre tipurile de contribuții prezentate la edițiile anterioare ale RoCHI.

Este important să rețineți că lucrarea dvs. trebuie să se concentreze pe prezentarea uneia dintre aceste tipuri de contribuții, oferind o prezentare bine argumentată a temei alese.

Uneori este dificil să rezistăm tentației de a prezenta în aceeași lucrare mai multe probleme simultan (de exemplu, o nouă interfață, plus metoda de evaluare a acestuia). Totuși, trebuie să aveți în vedere faptul că o astfel de abordare poate crea confuzie și cititorii vor avea dificultăți în a înțelege care este subiectul principal al lucrării. Mai mult, într-un spațiu limitat la maximum 5000 de cuvinte este dificil să fie prezentate clar și argumentat mai multe teme. De aceea, dacă timpul vă permite, este preferabil să înscrieți contribuțiile dvs. ca lucrări separate la RoCHI 2007.

Ce oferă cititorului lucrarea dvs.

Pentru participanții la RoCHI 2007, cât și pentru cititorii volumului de lucrări, contribuția dvs. trebuie să ofere un beneficiu clar. De exemplu, dacă lucrarea dvs. prezintă o nouă tehnică de interacțiune pentru ecrane de dimensiuni mici, ea ar putea fi interesantă pentru persoanele care lucrează în dezvoltarea de noi dispozitive mobile. Un studiu de caz care descrie modul în care ați dezvoltat un produs interactiv, poate fi un material didactic interesant pentru acele persoane implicate în educația HCI.

Beneficiul pe care lucrarea dvs. îl oferă publicului țintă este unul dintre criteriile majore avute în vedere de evaluatori. De aceea, în elaborarea lucrării trebuie să aveți permanent în vedere categoria de cititori căreia vă adresați și beneficiile potențiale oferite de lectura acestei lucrări. De asemenea, trebuie să vă gândiți cu ce tip de probleme se pot confrunta cititorii dvs. și în ce mod această lucrare le poate oferi o soluție. Ca urmare, trebuie să vă asigurați că lucrarea prezintă suficient de detaliat contribuția dvs., astfel încât beneficiul cititorului să fie maxim.

Validitatea rezultatelor

Validitatea rezultatelor prezentate în lucrarea dvs. trebuie susținută în mod adecvat de argumente bine justificate, date, analize, evaluări, astfel încât cititorului să îi fie clar în ce măsură poate să aibă încredere în ideile pe care le prezentați. La rândul lor, evaluatorii vor face o apreciere asupra validității rezultatelor prezentate.

Demonstrarea validității este unul dintre aspectele cele mai sensibile ale redactării unei lucrări științifice. De cele mai multe ori, motivele evaluatorilor pentru a respinge o lucrare se referă la aspectele de validitate și mai puțin la contribuția în sine. Din acest motiv, este riscant să amânați până în ultimul moment luarea în considerare a aspectelor privind validitatea (de exemplu, evaluarea design-ului unei interfețe). Din contră, aceste aspecte trebuie avute în vedere chiar în momentul în care vă planificați munca: practic, trebuie să vă gândiți în ce mod veți demonstra validitatea contribuției dvs., cu mult timp înainte de a vă angaja în scrierea unei lucrări.

Există mai multe modalități de a face acest lucru; în principal, ele se referă la două aspecte:

- Arătați că ați folosit metode suficient de robuste pentru obține rezultatele prezentate;
- Realizați o auto-evaluare a contribuției dvs., care să ofere argumente și un suport suficient de solid pentru validitatea acesteia.

Modul în care demonstrați validitatea datelor prezentate este alegerea dvs. și depinde de tipul de contribuție pentru care ați optat.

Dacă lucrarea dvs. prezintă rezultate empirice, obținute pe baza analizei unor date experimentale, atunci, veți demonstra probabil validitatea „metodelor” folosite arătând că experimentul a fost bine proiectat, iar în analiza datelor ați utilizat metodele cele mai potrivite. Pe de altă parte, dacă contribuția dvs. se referă la proiectarea unei noi interfețe, la o nouă tehnică de interacțiune sau la un instrument de proiectare, atunci probabil că vă veți referi la validitatea „evaluării” prin care a fost testată și demonstrată eficiența tehnicii de lucru propuse.

Mai mult decât atât, numai dvs. sunteți în măsură să decideți cât de departe doriți să mergeți în demonstrarea validității și cât de riguros va fi acest demers. Să presupunem de exemplu că ați dezvoltat un nou tip de meniu, care permite reducerea erorilor în selectarea opțiunilor din meniu; în acest caz, probabil veți realiza un experiment riguros pentru a evalua comparativ ratele erorilor produse în utilizarea unor tipuri diferite de meniuri. Dacă contribuția dvs. vizează dezvoltarea unui nou sistem de suport pentru activități colaborative, veți opta probabil pentru evaluarea sistemului în condiții reale, cerând unui grup de utilizatori să realizeze o sarcină dată și observând în ce mod sistemul ajută, sau din contră, pune probleme specifice în realizarea sarcinii. Oricare dintre aceste tipuri de evaluare sunt utilizate în primul rând pentru a ne convinge pe noi înșine că rezultatul muncii noastre poate oferi beneficii comunității HCI; cu atât mai mult, ele pot fi adoptate și extinse pentru a vă convinge evaluatorii și cititorii de valoarea contribuției dvs.

De multe ori evaluatorii constată că autorii neglijează aspecte extrem de importante în redactarea lucrărilor lor. De exemplu, unele lucrări nu prezintă baze teoretice clare, sau nu oferă argumente suficiente pentru raționamentele sau afirmațiile făcute de autor. Pe scurt, nu este suficient să spuneți numai ce ați făcut, ci și să explicați *de ce* ați ales o anumită variantă de lucru; această abordare stimulează cercetarea și îi poate ajuta pe colegii dvs. să devină conștienți de posibile abordări alternative.

În fine, nu trebuie să uitați că atunci când colectați datele pentru analiză trebuie să folosiți metodele potrivite, iar aplicarea acestora trebuie să fie corectă din punct de vedere metodologic. Lucrarea dvs. trebuie să ofere date clare, argumente bine susținute teoretic și metodologic, să explicați în ce mod au fost realizate analizele, de ce ați ales o anumită abordare, să citați studii și lucrări relevante în domeniu, să descrieți ideile importante la un nivel corespunzător de detaliu.

Originalitatea lucrării

Originalitatea este unul dintre criteriile foarte importante pentru acceptarea lucrării dvs.

Originalitatea unei lucrări este evaluată din cel puțin două puncte de vedere. În primul rând, lucrarea trebuie să ofere o contribuție care depășește cunoștințele deja prezentate în literatura de specialitate. În al doilea rând, evaluatorii vor aprecia întotdeauna o abordare originală în proiectare sau cercetare, în special atunci când ea a contribuit semnificativ la succesul demersului dvs.

Pentru a demonstra originalitatea contribuției dvs., în primul rând trebuie să vă asigurați că ați citat acele studii și rezultate relevante pentru domeniul dvs. de interes. Dacă este posibil, explicați care sunt limitele contribuțiilor anterioare și, mai ales, dacă și în ce mod ați reușit să le depășiți.

De asemenea, este indicat să faceți referire la acele publicații care au avut o influență majoră asupra propriei dvs. abordări. Absența referirilor la studiile anterioare relevante pentru domeniu reprezintă un motiv frecvent obținerea de punctaje slabe la evaluarea lucrării. Trebuie să aveți în vedere faptul că inclusiv evaluatorii vor aprecia lucrarea dvs. luând ca termen de referință contribuțiile anterioare relevante pentru subiectul tratat. Prin modul de selectare a referințelor bibliografice pe care le includeți în lucrare ușurați în mare măsură această sarcină a evaluatorului. De aceea, atunci când redactați lucrarea pentru conferință, vă recomandăm să acordați suficient timp și atenție acestui aspect.

În ceea ce privește modul de realizare al studiului dvs., evaluatorii vor aprecia noutatea și eleganța abordării metodologice, alegerea unui model de proiectare care contribuie la simplificarea muncii sau oferă un exemplu de bună practică pentru alți cercetători. Nu uitați că evaluatorii apreciază atât un mod original de colectare sau prelucrare a datelor, cât și o metodă de evaluare, sau un demers de proiectare care permite depășirea punctelor slabe ale unei interfețe.

Prezentare clară și concisă

Descrierea contribuției dvs. implică nu doar redactarea corectă a textului, ci și o structură care îi permite cititorului să urmărească cu ușurință explicațiile dvs.

Informațiile prezentate în text trebuie susținute cu figuri, grafice, sau tabele, prezentate într-un mod clar și ușor de înțeles. Atunci când utilizați culori în figurile incluse în text, trebuie să aveți în vedere faptul că acestea să fie lizibile chiar dacă volumul conferinței va fi tipărit în alb și negru.

Pe scurt, încercați să scrieți clar și concis, să utilizați un limbaj academic, să organizați lucrarea astfel încât ideile să curgă logic, să oferiți acel nivel de detaliu care permite înțelegerea ideilor prezentate, să utilizați judicios elementele grafice astfel încât să faciliteze receptarea ideilor prezentate în text.

În final, este necesar să subliniem două aspecte importante:

În primul rând, lucrările prezentate la RoCHI sunt evaluate în forma în care sunt trimise spre evaluare și acceptarea lor nu poate fi condiționată de modificări viitoare. Datorită programului foarte strict al procesului de evaluare, nu există posibilitatea unei a doua recenzări după ce, eventual, autorul a operat modificările necesare. Ca urmare, lucrarea înscrisă pentru evaluare trebuie să îndeplinească criteriile de calitate impuse de RoCHI 2007. Cu toate acestea, este foarte probabil că evaluatorii vor face sugestii și recomandări de ameliorare a calității lucrării, autorii fiind încurajați să facă revizuirii ale textului înainte de prezentarea formei finale care va fi publicată în volumul conferinței.

În al doilea rând, trebuie să rezistați tentației de a descrie în lucrarea dvs. rezultate pe care credeți că le veți obține în viitor sau anumite aspecte care urmează să fie finalizate după înregistrarea lucrării la conferință. Deși aceste activități planificate pot fi interesante, ele nu constituie argumente suficiente pentru acceptarea lucrării dvs. Din contră, evaluatorii ar putea considera acest aspect ca o dovadă a faptului că înscrierea lucrării este prematură și, în consecință, vă vor sfătui să prezentați lucrarea numai după ce studiul a fost finalizat.

Pe scurt

Scopul procesului de evaluare a lucrărilor înscrise la RoCHI 2007 este acela de a include în programul conferinței lucrări de o foarte bună calitate, care să aducă o contribuție semnificativă în domeniul interacțiunii om-calculator, oferind un beneficiu de cunoaștere cert pentru participanți și cititori. Scrierea unei astfel de lucrări înseamnă un efort susținut, care este răsplătit în primul rând prin creșterea vizibilității dvs. profesionale și a impactului direct pe care munca dvs. îl poate avea asupra dezvoltării interacțiunii om-calculator în România.

Sperăm că ideile prezentate în acest document se vor dovedi utile pentru redactarea lucrării dvs. Pentru orice alte întrebări și probleme așteptăm mesajele dvs. la office.rochi@cs.utcluj.ro.

Ana-Maria Marhan (2007). Recomandări pentru elaborarea și redactarea lucrărilor prezentate la RoCHI 2007. Adaptare după “Guide to A Successful HCI Archive Submission”, <http://www.chi2007.org/submit/archivesubguide.php>